

R O S A

de Guy de Maupassant

Cele două tinere dispar amîndouă sub stratul imens, de flori. Sînt singure în cupeul cel mai mare încărcat de buchete ca un coș uriaș. Pe scaunul dinainte, sînt două coșulețe de mătase pline cu viorele de Nisa și pielea de urs acoperită cu o grămadă de trandafir de sensitive, de garoafe, de mărgăritare și de flori de portocali, legate cu panglici de mătase, pare a strivi cele două trupuri fragede, nelăsând să se vadă din acest pat strălucitor și parfumat de cât umerii, brațele și o parte a corsajelor lor, din cari unul e albastru și cela-lalt liliachiu.

Biciul vizitiului e împodobit cu anemone rosa vîntului,) hățurile cailor sînt și ele frumos gătite cu felurite flori, spițele roatelor sînt îmbrăcate cu reseda. și în locul felinarelor, două buchete rotunde, enorme, par a fi doi ochi ciudați ai acestui dobitoac mișcător și înflorit.

Cupeul străbate în trap șoseaua, strada d'Antibes, precedat, urmat și însoțit de o mulțime de alte trăsuri tot așa de împodobite, pline de femei, cari dispar sub valuri de viorele.

Azi e bătaia de flori la Cannes.

Trăsurile ajung pe bulevardul Foncière, unde se face bătaia. D'alungul aleiei celei mari un îndoit șir de echipagii împodobite, se duce și se întoarce ca o panglică nesfîrșită. Dintr'un șir de trăsuri se aruncă flori în cela-lalt șir. Florile trec în aer ca niște gloanțe, izbesc obrajii cei frageți, flutură și cad în praful, unde sînt culese de o grămadă de ștregarî.

O mulțime îndesată, reținută pe trotore de jandarmi călări, cari aleargă sîlbatici și alungă pe curioși ca și când ar fi avut ordin să nu îngăduiască moșicilor să se amestece cu bogații, privește zgomotoasă și liniștită în același timp.

Lumea din trăsuri se strigă pe nume, se recunoaște, se bombardează cu trandafiri. Un car plin de femei frumoase îmbrăcate în roșu ca niște draci, atrage și fermecă ochii. Un domn, care seamănă cu portretul lui Enric VI, asvîrle cu veselie un buchet enorm, legat de un gumilastic. Femeile își ascund ochii și bărbații apleacă capetele sub amenințarea loviturii, dar grațiosul proiectil, repede și supus descrie o curbă și se întoarce la stăpănu-său care îl asvîrle îndată către o figură nouă.

Cele două femei golesc arsenalul lor de flori foarte iute și primesc o grindină de buchete; apoi, după un ceas de bătaie, cam obosite în sfîrșit, ele poruncesc vizitiului ca să apuce pe șoseaua golfului Juan, care merge d'alungul mării.

Soarele dispărea după Esterel, zgrăvind în negru, pe un asfințit de foc, silueta dințată a muntelui. Marea liniștită se întinde, albastră și limpede, pînă la orizont, unde se împreună cu cerul, și escadra, ancorată în mijlocul golfului, pare o turmă de animale monstruoase, nemiș-

cate pe apă, animale apocaliptice, înarmate și cocoșate, gătite cu catarturi fragile ca niște pene și cu niște ochi cari s'aprend când înnoptază.

Tinerele femei, întinse pe blana cea greoaie, privesc cu moleșire. Una din ele zice în sfîrșit:

— Nu-î așa, Margot, că sînt unele serî delicioase, în cari totul ți se pare bun?

Cea-l-altă răspunse:

— Da, așa-i. Dar lipsește pururea ceva.

— Ce? Eă mă simt pe deplin fericită. N'am nevoie de nimic.

— Da. Nu te gîndești la nimic. Ori care ar fi fericirea care ne amorțește trupul, noi dorim pururea ceva mai mult . . . . pentru inimă.

Și cea-l-altă, zîmbind:

— Puțină dragoste?

Da.

Tăcură amîndouă, privind înainte-le, apoi aceea care se numia Margareta murmură: Viața mi se pare nesuferită fără dragoste. Poate sintem ast-fel, d'altminteri, ori-ce ai zice Simona.

— Nu-î așa, scumpa mea. Mai bine să nu fiu iubită de loc, de cât să fiu iubită de ori și cine. Cređi că mi-ar plăcea să fiu iubită, bunăoară, de... de...

Ea căuta să afle de cine ar putea fi iubită, străbătînd cu ochii întinsul peisaj. Ochii ei, după ce s'au rotit spre orizont, cădură pe cei doi nasturi metalici ce străluciau la spatele vizitiului, și reluă, rîdînd: «de vizitiul meu».

Doamna Margot zîmbi puțin și zise încet:

— Te încredințez că e foarte plăcut să fii iubită de o slugă. Asta mi s'a întîmplat de vr'o două-trei ori. Slugile se uită la tine așa de caraghios în cât te strîmbi de ris. Te arăți, firește, cu atât mai aspră cu cât ei sînt mai amoresați, apoi le dai drumul, într'o zi oare-care, sub cel dintăi pretext venit, pentru că ai deveni ridicolă dacă ar băga cineva de seamă dragostea lor.

Doamna Simona asculta cu privirea ațintită înainte apoi declară:

— Nu, de sigur, inima feciorului meu nu mi-ar părea indostulătoare. Povestește-mi, te rog, cum ai băgat de seamă că servitorii te iubiău.

— Băgam de seamă ca și cu alți bărbați, când veniau neghiobi.

— Ce'i-alți nu-mi par așa de nerođi, cînd mă iubesc.

— Idioți, dragă, incapabili să vorbească, să răspundă sau să înțeleagă ceva.

— Dar ție ce impresie îți făcea dragostea unui servitor. Cum erai . . . mișcată . . . lingușită?

— Mișcată? nu -- lingușită -- da, puțin. Ești tot-d'una lingușită de dragostea unui bărbat, ori cine ar fi el.

— Oh, să vedem, Margot!

— Da scumpa mea. Uite, o să-ți povestesc o ciudață

întimplare e mea. Veți vedea ce lucruri curioase și nedeslușite se petrec în noi în ast-fel de împrejurări.

«Acum vr'o patru ani mă găsisem fără fată în casă. Incercasem una după alta cinci sau șase femei cari erau neroade și era aproape să desnădăjduesc de a mai găsi vr'una, când citii, pe pagina a patra a unei gazete, că o fată știind să coase, să brodeze și să frizeze, căuta un loc, și că are cele mai bune recomandățiuni. Pe lângă toate acestea mai vorbăia și englește.

Scrisei la adresa arătată și, a doua zi, persoana în chestie se înfățișă. Ea era potrivită, subțirică, cam palidă cu o înfățișare foarte sliasă. Avea ochi mari negri și frumoși, culoarea feței încântătoare și-mi plăcu numai de cât. Îi cerui certificatele: ea-mi dădu unul în englește, căci ieșia, spunea dînsa, din casa lady Rymwell, unde a stat zece ani.

Certificatul atesta că fata a plecat de bună voie spre a se întoarce în Franța și că n'a avut să i se impute alt-ceva de cât o puțină *cochetărie francesă*, în cursul lungului ei serviciu.

Intorsătura rușinoasă a frazei engleze mă făcu să zîmbesc chiar, și primii numai de cât pe acea fată în casă.

Ea intră la mine chiar în acea zi; se numia Rosa.

După o lună de zile o adoram.

Era ceva rar, un mărgăritar, un fenomen.

Știa să frizeze cu un gust deosebit, scotea dantelele unei pălării mai bine de cât cele mai vestite modiste, ba, ce-i mai mult, știa să facă și rochi.

Eram buimăcită de însușirile ei. Nicî-o-dată n'am fost așa de bine servită.

Ea mă îmbrăca repede cu o uimitoare dibăcie de mâni. Nicî-o-dată nu-î simțeam degetele pe piele, și nimic nu mi-e mai neplăcut de cât atingerea mânei unei servitoare. Indată prinsesem niște obiceiuri de lenvie neînărginită, atât de mult îmi plăcea să fiu îmbrăcată, din creștet până 'n tălpi și de la cămașe până la mănuși, de cătră acea fată sliasă, care se roșia pururea puțin și care nu vorbea nicî-odată. Eșind din baie, ea mă freca și îmi făcea masaj pe când eu ațipiam pe divanul meu; o țineam, pe cinste îți spun, mai mult ca pe o prietenă de condiție inferioară, de cât ca pe o simplă servitoare.

Însă, într'o dimineață, portarul meu cerea să-mi vorbească între patru ochi. Fui uimită și îi spusei să intre. Era un om foarte sigur, un soldat bătrîn, fosta ordonanță a soțului meu.

Părea strimtorat de cele ce avea să spue. În sfîrșit zise următoarele, iute și cam neînțeleș:

— Doamnă, comisarul de poliție așteaptă jos.

Eu întreabăi repede:

— Și ce poștește?

— Vrea să facă o perchisiție în hotel.

Poliția e neîndoios folositoare, dar eu o urêsc.

Mi se pare că poliția nu prea e un meșteșug nobil și răspunsei, întăritată și supărată:

— Pentru ce perchisiție? La ce? N'o să intre în casa mea.

Portarul reluă:

— Pretinde că avem ascuns un rău făcător.

De astă-dată îmi fu frică și poruncii să se introducă comisarul pentru a se desluși cu mine. Comisarul era un bărbat destul de bine crescut, decorat cu «Legiunea de onoare». Se scusă, își ceru iertare, apoi îmi afirmă că aveam un osîndit la munca silnică printre slugile mele!

Mă revoltai: răspunsei că garantez pentru toți oamenii mei și îi trecui în revistă:

— Portarul, Pierre Courtin, fost soldat.

— Nu-î el.

— Vizitiul Francisc, Pingau, țaran, fiul unui arendaș al tatălui meu.

— Nu-î el.

— Un îngrijitor de grajd, adus și dînsul din Champagne, și fiu de țaran pe care îl cunosc, apoi feciorul pe care l'ai văduț.

— Nicî asta.

— Atuncî, domnule, veți bine că te înșeli.

— Iertare, doamnă, sînt sigur că nu mă înșel. Fiind-că e vorba de un criminal primejdios, veți avea bunăvoința să chemi incoa, înaintea d-voastre și a mea pe tot personalul D-tale.

Mă împotriviui întâi, apoi cedai și chemai pe toți oamenii mei, bărbați și femei.

Comisarul cercetă cu o singură aruncătură de ochi apoi spuse:

— Mai sînt și alții.

— Iartă-mă, domnule, nu mai am de cât pe fata de casă, o fată pe care n'o veți lua drept un ocaș.

El întrebă:

— Aș putea s'o ved și pe dînsa?

— Fără îndoială.

Sunaî și Rosa veni numai de cât. D'abia intrase și comisarul făcu un semn, și doi bărbați pe cari nu-î vădușem, ascunși pe după ușă, se aruncară asupra ei, îi apucară mâinile și i le legară cu niște frînghi.

Scosei un țipăt de furie și voiui să o apăr. Comisarul mă opri:

— Fata asta, doamnă, e un bărbat, căruia îi zice Ioan-Nicolae Lecapet, osîndit la moarte în 1879 pentru omor.

Pedeapsa lui a fost schimbată în închisoare pe viață. A scăpat acum patru luni și de atuncî îl căutăm neconținut.

Eram prăpădită, sguduită de emoțiune. Nu credeam spusele comisarului; el reluă însă, zîmbind:

— Nu vă pot da de cât o dovadă. El are brațul drept tetuat. Mâneca fu sumeasă. Era adevărat. Omul poliției adause cu un prost gust:

— Incredeti-vă în noi pentru cele-lalte constatări.

Și mi se luă fata mea de casă!

Trad. de B. MARIAN

